žalovanému známa. Obžalovaný sám udal, že na pravé straně silnice byly většinou děti, asi 20. Nalézací soud dovozuje bezvadně, že to mělo dáti obžalovanému podnět, by zmírnil rychlost, až třeba na 6 km, zvláště když podle životních zkušeností lze u dětí předpokládati i takovou neopatrnost, že v nejnebezpečnější chvíli se odhodlají přejíti nebo přeběhnouti silnici, jak to dokazuje také souzený případ. Obžalovaný měl proto za daných okolností voliti takovou rychlost, by byl pánem své rychlosti a jízdu mohl podle potřeby okamžitě zastaviti. Tvrzení, že okamžité zastavení jízdy není nikdy možné, příčí se v této všeobecnosti a bezvýhradnosti zkušenostem a předpisům na nich založeným (§ 45 min. nař.). Připustiti lze, že při rychlé jízdě okamžité zastavení se nepodaří, po případě není možné, v tomto případě je však jedině rozhodno, že, kdyby byl obžalovaný dbal zvláštní opatrnosti, jíž vyžadovaly místní poměry, a kdyby byl jel přípustnou pokud se týče zmírněnou rychlostí, bylo by se mu podařilo zastaviti vůz ihned. Není tu proto důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř.

Totéž platí i o zmatku podle čís. 10 § 281 tr. ř., jejž stížnost uplatňuje zjevným poukazem, napadajíc podřadění skutku pod § 337 tr. zák. Správně zdůrazňuje nalézací soud, že automobily nelze počítati k předmětům uvedeným v § 85 c) tr. zák.; nicméně je nepochybno, že náležejí ke strojům, jichž provoz se zhusta děje za okolností zvláště nebezpečných. Arci mohou konkretní okolnosti v jednotlivém případě toto nebezpečí vyloučiti, zejména, pohybovalo-li se auto tak mírnou rychlostí, že se rovnalo v pohybu jen obyčejnému povozu a mohlo proto svůj pohyb na ráz zastaviti. V souzeném případě nebylo takovýchto zvláštních nebezpečnost vylučujících okolností. Úraz se stal uvnitř osady. Podle rozsudkových zjištění stálo bezprostředně vedle silnice mnoho osob, hlavně dětí; nesejde na tom, že byla silnice právě volná, když pro přítomnost mnoha dětí bylo nutno počítati s náhlým objevením se překážky. Kromě toho bylo auto zařízeno na větší rychlost (70 km), mělo značnou váhu (1.000 kg), bylo plně obsazeno, takže jeho sestrojení, hnací síla a tíha zvyšovaly již samy o sobě nebezpečí s jeho používáním spojené, i když v době úrazu nebylo využito největší možné rychlosti. Tyto zjištěné skutečnosti odůvodňují, by trestný čin obžalovaného byl posuzován i podle § 337 tr. zák. a není proto dán ani důvod zmatečnosti podle čís. 10 § 281 tr. ř.

Čís. 2910.

Trestání válečné lichvy (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Veškerá zákonná ustanovení o předražování v širším slova smyslu slouží účelu a zajišťují nárok tuzemského obyvatelstva, by konečný odběratel (spotřebitel) dostal předmět potřeby za cenu přiměřenou, t. j. za cenu, jež není vyšší než součet nutných a účelných nákladů výroby a převodu předmětu potřeby včetně mírných zisků výrobce a osob, jichž činnost byla k převodu předmětu potřeby od výrobce na spotřebitele nutná nebo účelná.

Otázku, zda jest určité jednání k předmětům potřeby se vztahující podřaditi pod některý z dotyčných dalších předpisů zákona, zejména pod ustanovení § 11 čís. 4, dlužno řešiti podle toho, zda byl nebo nebyl jím nepříznivě dotčen onen nárok tuzemských spotřebitelů. Nehrozila-li újma tomuto nároku (nemělo-li jednání směr na vystupňování ceny předmětu nad onu míru), nelze činiti pachatele zodpovědným ani podle § 11 čís. 4 zákona, třebaže jeho jednání jest protiprávní nebo jinak nekalé, nebo se příčí jiným zákonným předpisům, sloužícím jiným účelům a chránícím jinaké právní nároky, obzvláště předpisům živnostenského řádu, předpisům o úpravě obchodu určitými druhy zboží nebo předpisům trestního zákona.

»Řetězovým obchodem« jest vsunutí se zbytečného mezičlánku do přechodu zboží; otázku zbytečnosti (činnosti a tím i nákladů a zisku) závadného mezičlánku jest posuzovati výhradně s hlediska spotřebitele a onoho jeho nároku; nezáleží na tom, zda osoba při převodu zboží úplatně činná má či nemá k tomu živnostenské oprávnění; záleží jen na tom, zda ona činnost byla k převodu zboží nutnou neb alespoň účelnou; ony zájmy spotřebitele jsou vsunutím se mezičlánku dotčeny (onen nárok ohrožen) jen tehdy, když se předmět potřeby mohl k němu dostati také bez překupnické (nebo jinak sprostředkovací) činnosti osoby, o jejíž vsunutí jde.

Jde-li o cizozemské výrobky, bude činnost dovozce zbytečnou jen výjimečně, mohl-li tuzemský spotřebitel koupiti přímo u cizozemského výrobce neb obchodníka.

»Pletichami« jest jakékoliv jednání vztahující se k převodu předmětů potřeby od výrobce na spotřebitele, které se vymyká z rámce řádného obchodování, používajíc cest nebo prostředků řádnému obchodu cizích. Pletichářskou jest obzvláště činnost, jež nešetří zvláštních předpisů, jimiž jest obchod určitými druhy předmětů potřeby upraven, zejména předpisů, jimiž jest obhospodařování určitého druhu zboží vyhraženo státu (vyňato z volného obchodu); svémocné obchodování spadá sem jen, dotýká-li se takových zásob dotčeného zboží, které stát vyhradil disposici své (orgánu tím pověřeného).

K trestnosti pletich jest třeba také jich způsobilosti stupňovati cenu dotyčného předmětu potřeby; nestačí však způsobilost celkového jednání pletichářským způsobem předsevzatého, stupňovati cenu předmětu, k němuž se vztahovalo, nýbrž tato způsobilost musí býti příznakem pletichářské složky jeho, takže pletichářský způsob tohoto jednání způsobil náklady, které by nebyly vzešly vůbec nebo nebyly by vzešly v takové výši, kdyby ono jednání bylo předsevzato bez pletich.

(Rozh. ze dne 29. září 1927, Zm II 155/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání za souhlasu generální prokuratury zmatečním stížnostem obžalovaných do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Moravské Ostravě ze dne 18. listopadu 1926, pokud jím byli stěžovatelé uznáni

vinnými přečinem podle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině, trestu a ve výrocích s tím souvisejících a věc vrátil soudu prvé stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmatečním stížnostem obžalovaných nelze upříti důvodnost již po stránce objektivní, ve kterémžto směru při jednotnosti souzených skutků dlužno pokládati vývody všech stížností za jeden celek všemi obžalovanými uplatňovaný, protože jest podle § 290 tr. ř. zrušovacímu soudu, prospějí-li důvody, na kterých se zakládá jeho opatření ve prospěch některého obžalovaného učiněné, i některému spoluobžalovanému, který stížnosti vůbec nebo v dotčeném směru nepodal, z povinnosti úřadu postupovati tak, jako kdyby byl dotčený důvod zmatečnosti uplatňován i spoluobžalovaným. Podle další věty téhož § jest ku zmatkům hmotněprávním přihlížeti, i když vůbec nebyly stížnostmi uplatňovány. Proto nebude ani závady doplniti vývody stížností úvahami, zda se dostalo odsuzujícímu výroku skutkového opodstatnění i ve směrech stížnostmi nedotčených, obzvláště po stránce zákonného pojmu pletich, pokud rozsudek pojem ten odvozuje ze zvláštní povahy zboží, jímž obžalovaní K. a D. za spolupůsobení B-a obchodovali. Veškerá zákonná ustanovení o předražování v širším smyslu slova slouží účelu a zajišťují nárok tuzemského obyvatelstva, by konečný odběratel (spotřebitel) dostal předmět potřeby za cenu přiměřenou, t. j. za cenu, jež není vyšší než součet nutných a účelných nákladů výroby a převodu předmětu potřeby včetně mírných zisků výrobce a osob, jichž činnost byla k převodu předmětu potřeby od výrobce na spotřebitele nutná neb účelná. Chrání-li zákon spotřebitele proti bezprostřednímu nebezpečí, že bude v nároku tom zkrácen, zákazem požadování zřejmě přemrštěných cen, jest spotřebitel proti vzdálenějšímu arciť nebezpečí téhož rázu chráněn tím, že zákon zakazuje určité způsoby nakládání, zvláště obchodování předměty potřeby, které jsou podle své povahy s to, by působily na ceny předmětů potřeby ve směru vzestupném, neboli — jak zákon při zákazu pletich výslovně uvádí — způsobilé stupňovati cenu předmětu. Otázku, zda jest určité jednání k předmětům potřeby se vztahující podřaditi pod některý z dotyčných dalších předpisů zákona o válečné lichvě, zejména pod ustanovení § 11 čís. 4, dlužno proto řešiti podle toho, zda byl nebo nebyl jím nepříznivě dotčen onen nárok tuzemských spotřebitelů. Nehrozila-li újma tomuto nároku tuzemských spotřebitelů (nemělo-li jednání směr na vystupňování ceny předmětu potřeby nad onu míru), nelze činiti pachatele zodpovědným ani podle § 11 čís. 4 zákona o lichvě, třebaže jeho jednání jest protiprávní nebo jinak nekalé, nebo že se příčí jiným zákonným předpisům, sloužícím jiným účelům a chránícím jinaké právní nároky, obzvláště předpisům živnostenského řádu, předpisům o úpravě obchodu určitými druhy zboží neb i předpisům trestního zákona, jehož se na příklad ohledně souzených skutků veřejný obžalobce

v ustanovení § 461 tr. zák. dovolával z důvodu, že obžalovaní vylákali na úřadu pro zahraniční obchod v Praze dovozní povolení na cizí jména pod záminkou, že jde o dodávky pro vlastní potřebu osob v povoleních pak uvedených. Proto musí také při řetězovém obchodě, jímž se rozumí vsunutí se zbytečného mezičlánku do přechodu zboží, otázka zbytečnosti (činnosti — a tím i nákladů a zisku) závadného mezičlánku býti posuzována výhradně s hlediska spotřebitele a nelze ji — jak právem namítá zejména stížnost D-ova — odvoditi, jak činí rozsudek, ze skutečnosti v rozhodovacích důvodech zdůrazňované, že obžalovaní K. a D. neměli (od živnostenského úřadu) oprávnění k obchodování zbožím, kterým skutečně obchodovali. S hlediska spotřebitele a jeho shora uvedeného nároku jest lhostejno, zda osoba při převodu zboží úplatně činná má nebo nemá k tomu živnostenské oprávnění. Závažným a rozhodným jest naopak s hlediska spotřebitele jedině, zda činnost určitého mezičlánku byla k převodu zboží nutná neb alespoň účelná, a zájmy spotřebitele jsou vsunutím se mezičlánku nepříznivě dotčeny, nárok na přiměřenou cenu je tím ohrožen jen tehdy, když se předmět potřeby mohl k němu dostati také bez překupnické (nebo jinak sprostředkovací) činnosti osoby, o jejíž vsunutí jde. Po té stránce však namítají stížnosti, zejména stížnost D-ova — vytýkajíce tím, že rozsudek ponechal skutečnost tu při právním hodnotění skutku stranou — právem, že v obchodování obžalovaných K-e a D-a šlo o dovoz z ciziny, takže obžalovaní pro tuzemský trh (přesněji pro tuzemské spotřebitele) přicházejí v úvahu takřka jako výrobci. Z pravidla nelze, mají-li se cizozemské výrobky vůbec státi přístupnými, dosažitelnými tuzemskému spotřebiteli, obejíti se bez činnosti a tím ani bez nákladů a zisku dovozce. Činnost dovozce bude zbytečnou jen výjimečně, tehdy, mohl-li tuzemský spotřebitel koupiti přímo u cizozemského výrobce neb obchodníka. Proto pochybil nalézací soud, ponechav při právním hodnotění skutku stranou skutečnost jím zjištěnou, že zboží bylo dováženo z ciziny, pokud se týče podřadiv dovoz pod pojem řetězového obchodu, aniž zjistil, že osoby, kterým obžalovaní dodávali, mohly zboží i bez obžalovaných koupiti přímo v cizině. (V této souvislosti budiž mimochodem poukázáno k výpovědem, v rozsudku arciť opomenutým, jednak znalce S-a, že L-ová tenkráte nic nedodávala, jelikož by byla musela podle státních smluv kompensačních dodati hodně lacino, jednak svědka B-y, že v rozhodné době nebylo lze dostati zboží přímo od továren.) Cizozemským původem zboží případně napovězenému závěru, že činnost obžalovaných byla jako činnost dovozců k převodu zboží nutná, nebyla by bezvýminečně na závadu ani okolnost, že obžalovaní nekupovali přímo u výrobců, nýbrž u překupníků, k čemuž asi chce poukázati věta rozhodovacích důvodů, že jako svědci slyšení zástupci továren v Haliči, od nichž výrobky pocházely, nevědí nic o jménech obviněných. Důležitějším a prospěšnějším než přiměřenost ceny jest pro spotřebitele rozsah dodávek, pokud se týče okolnost, že dostane, byť za vyšší ceny, zboží (cizozemské), které by mu jinak vůbec nebylo dodáno, a ani dovozce, ani tuzemský stát nejsou s to, by cizozemské výrobce donutili k přímým dodávkám do tu-

zemska. Zájmům tuzemského spotřebitele je proto posloužено a jeho nárok na přiměřenou cenu není dotčen, koupí-li dovozce zboží, které nemůže dostati přímo u výrobce, od cizozemského překupníka, takže bude za uvedeného předpokladu, k němuž po případě poukazují shora uvedené výsledky hlavního přelíčení a jehož opak rozsudkem zjištěn není, pokládati i náklady a zisk cizozemského překupníka (dodatele dovozcova) za účelné, ne-li nutné, a nákup u něho dovozcem za bezvadný s hlediska pojmu řetězového obchodu. Odvodiv zbytečnost (nepotřebnost a neužitečnost) překupnické činnosti obžalovaných z nedostatku živnostenského oprávnění k obchodu, nepřiznav právní význam cizozemskému původu zboží a nezjistiv skutečností, za nichž výminečně jest zbytečnou činnost dovozce a cizozemských překupníků, u nichž dovozce nakupuje, řídil se nalézací soud — jenž patrně činnost obžalovaných jinak po stránce prodeje neshledává závadnou — řeše otázku, zda se obžalovaní dopustili řetězového obchodu, zejména po stránce nákupu, mylným výkladem pojmu řetězového obchodu, takže jest rozsudek ve výroku, že jsou obžalovaní D. a K. vinnými přečinem řetězového obchodu podle § 11 čís. 4 zákona o válečné lichvě, zmatečným podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř.

Pletichami jest jakékoliv jednání, vztahující se k převodu předmětu potřeby od výrobce na spotřebitele, které se vymyká z rámce řádného obchodování, používajíc cest anebo prostředků řádnému obchodu cizích. Pletichářskou jest obzvláště činnost, jež nešetří zvláštních předpisů, jimiž jest obchod určitými druhy předmětů potřeby upraven, zejména předpisů, jimiž jest obhospodařování určitého druhu zboží vyhrazeno státu, takže zboží to je odňato z volného obchodu a k jeho odbírání (k dodávce) jest zapotřebí zvláštního přídělu orgánem, který je státem obhospodařováním tohoto zboží pověřen. Avšak dlužno, třebaže to stížnosti výslovně a přímo nenamítají, zdůrazniti, že se svémocné obchodování příčí dotyčným předpisům a jest pletichami jen, dotýká-li se takových zásob zboží, které stát vyhradil disposici své, pokud se týče disposici orgánu tím pověřeného. Předpoklad ten není rozsudkem zjednán, ačkoliv k jeho rozboru nutká cizozemský původ zboží. Rozhodovací důvody omezují se po této stránce na povšechný poukaz, že šlo o věci státem obhospodařované ve smyslu vládních nařízení čís. 25 (581) sb. z. a n. z roku 1919. A tu nařizuje ovšem § 1 min. nařízení ze dne 20. září 1916, čís. 323 ř. zák., že periodické oznamování zásob, jež umožní státu další disposice, zejména příděl dotčených výrobků jednotlivým spotřebitelům, náleží též obchodníkům (za předpokladu, že zásoby dosahují určitého rozsahu). Avšak ani toto nařízení, ani další ministerské nařízení ze dne 20. září 1916, čís. 324 ř. zák., nařízení Národního výboru ze dne 7. listopadu 1918, čís. 26, a nařízení ze dne 11. ledna 1919, čís. 25 pokud se týče ze dne 31. října 1919, čís. 581 sb. z. a n., neobsahují předpisu, že obchodníci jsou povinni ohlásiti i zboží, které teprve zamýšlejí dovézti nebo dovezli z ciziny za účelem okamžitého prodeje v tuzemsku, zejména, i když má býti ihned dopraveno k určitým tuzemským odběratelům, a dáti i takové zboží k disposici státnímu orgánu,

obhospodařováním zboží pověřenému, pokud se týče vyčkati, komu jím bude zboží přiděleno. Arciť nelze uvedený předpoklad popříti již pro pouhý nedostatek takových předpisů v oněch nařízeních. Vládní nařízení ze dne 27. ledna 1921, čís. 38 sb. z. a n., jímž byla uvedená nařízení částečně zrušena pokud se týče suspendována, mluví v § 5 o dřívějších dovozních povoleních a jest proto možno, že v době souzených skutků byly další podrobnější předpisy, kterými po případě v uvedeném směru upravilo obchod dotčenými výrobky ministerstvo veřejných prací na základě zmocnění, uděleného mu § 3 vládního nařízení ze dne 31. října 1919, čís. 581 sb. z. a n. Zjištění těchto předpisů, nevyhlášených ve sbírce zákonů a nařízení, jest ovšem úkolem soudu prvé stolice. Pro výklad případných zvláštních předpisů naznačeného rázu a použití jich na souzený skutek nebude bez významu ani skutečnost rozsudkem zjištěná, že dovozní povolení obžalovanými vylákaná byla vydána nikoliv ministerstvem veřejných prací pokud se týče u něho zřízenou kanceláří pro přidělování minerálních olejů, do jichž působnosti náleželo obhospodařování druhů zboží, o jaké jde, podle min. nařízení čís. 25 sb. z. a n. na rok 1919, nýbrž úřadem pro zahraniční obchod, jehož činnost hledí k jiným účelům (srovnej obzvláště zákon čís. 418 a vl. nařízení čís. 442 sb. z. a n. na rok 1920), ani další okolnost, v rozsudku sice nezjištěná, avšak stížnostmi (při nejmenším ohledně části předmětů souzeného obchodování obžalovaných nikoliv bez opory ve spisech) tvrzená, že zboží bylo v době, kdy byla proň dovozní povolení vylákána, sice v nádraží Česko-Těšínském, avšak jedině z toho důvodu, že v Polském Těšíně, pro které bylo určeno, nebylo nádraží nákladního. Bude-li podrobnějším rozborem věci, zejména příslušných předpisů zjištěno, že zboží, kterým obžalovaní obchodovali, nebylo ze zásob státem obhospodařovaných, pozbudou tím významu i poukazy rozsudku na nutnost úředních přídělů, jichž se obžalovaným nedostávalo. Vycházejíce z povšechného, pro souzený případ snad nesprávného předpokladu, že zboží těch druhů, jimiž obžalovaní obchodovali, podléhalo státnímu obhospodařování a že k obchodování jím bylo třeba úředního přídělu, shledávají rozhodovací důvody pletichy — nebo-li, jak to na jiných místech nazývají, pokoutnost anebo podloudnost a nedovolenost jednání — obžalovaných v tom, že použili nepřímých cest, nechali zboží dopravovati na nepravá dovozní povolení (přesněji na povolení, která byla vylákána nesprávným udáním osob, pro které zboží nebylo určeno, jako odběratelů zboží) a vůbec dopravovali zboží pokoutně, nenechavše je dopraviti na sebe a pravidelně ani na osoby, jimž zboží mělo býti dodáno. Budiž — ovšem s výhradou, že skutečně šlo o zásoby státem obhospodařované — beze všeho připuštěno, že jednání vylíčeného způsobu bylo jednáním řádnému obchodování cizím a proto pletichami. Než k trestnosti pletich je podle zákona o válečné lichvě třeba také jich způsobilosti, stupňovati ceny dotčených předmětů potřeby. A tu jest na bíledni, že skutečnost, že obžalovaní nedali zboží dopraviti na sebe, ani na pravé odběratele, nýbrž pod adresami prý fingovanými, nemohla zvýšiti sama o sobě ani dopravní náklady, ani zisky obžalovaných; ať byly adresy

zásilek správny nebo nesprávny, byly dopravní náklady stejné a obžalovaní mohli uplatňovati stejný zisk; sám rozsudek omezuje se v tomto směru na několik frází, celkem bezobsažných, a zejména opomíjí uvésti, z jakých úvah dospěl k předpokladu, že »řádné a přímé« jednání by musilo způsobiti pokles cen. Jako složka působící na utvoření se konečné ceny ve směru vzestupném zbývá tudíž jen vylákání dovozních povolení na jména nesprávná a příznaky naznačeného vlivu této složky shledává rozsudek patrně v tom, že byly jednak spoluobžalovanému B-ovi zaplaceny dosti značné částky jako náhrada cestovních výloh (a snad i odměna) za cesty, které za účelem opatření dovozních povolení H-em konal do Prahy, a jednak byly H-ovi poskytnuty tisícové (provise?) odměny za práce a intervence, které vykonal za účelem, by byla úřadem pro zahraniční obchod vydána dovozní povolení, obžalovanými žádaná. Než po stránce té namítají stížnosti právem, že dovozní povolení musela býti opatřena, protože se bez nich cizozemské zboží do tuzemska vůbec dostati (přesněji tuzemskému příjemci dráhou vydáno býti) nemohlo. I tu dlužno si připomenouti povšechnou shora vytčenou zásadu, že o trestnosti podle zákona o válečné lichvě rozhoduje jedině hledisko tuzemského spotřebitele, z níž plyne, že jednání třebas pletichářsky předsevzaté nemůže býti podle uvedeného zákona trestáno, bylo-li třeba takového jednání, arciť nepletichářsky provedeného, důsledkem toho i nákladů s ním spojených a pokud jich bylo třeba k převodu zboží na tuzemského spotřebitele. Jinými slovy: nestačí způsobilost celkového jednání pletichářským způsobem předsevzatého, stupňovati cenu předmětu, k němuž se vztahovalo, nýbrž tato způsobilost musí býti příznakem pletichářské složky jeho, takže pletichářský způsob tohoto jednání způsobil náklady, které by nebyly vzešly vůbec nebo nebyly by vzešly v takové výši, kdyby ono jednání bylo předsevzato bez pletich. Poněvadž bylo, jak již uvedeno, dovozních povolení nezbytně třeba, bylo nalézacímu soudu uvažovati a zjistiti, zda nepletichářské opatřování dovozních povolení, t. j. opatřování dovozních povolení na jména obžalovaných anebo pravých příjemců zásilek, bylo by nevyžadovalo vůbec spolupůsobení B-a a H-a nebo jiných osob, anebo zda by vyžadovalo menších odměn (výloh) těchto nebo jiných sprostředkovatelů, než byly dány (nahraženy) B-ovi a H-ovi. Takové skutečnosti však rozsudek neučinil vůbec předmětem svých úvah. Podle toho, co uvedeno, nejsou v rozsudku zjištěny skutečnosti, opodstatňující právní závěry, že šlo ve zboží, jímž obžalovaní obchodovali, o předměty potřeby státem obhospodařované a důsledkem toho v obchodování tom o pletichy a že pletichy ty byly způsobilé stupňovati ceny onoho zboží. Uznal-li nalézací soud přes to obžalované vinnými přečinem pletich podle § 11 čís. 4 zákona o válečné lichvě, spočívá i výrok tento na nesprávném použití zákona i jest zmatečným podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. Pro vylíčený zmatek jest rozsudek prvé stolice v části odsuzující zrušiti, aniž třeba zabývati se ostatními vývody stížností, jichž další shora neuvedené námitky hmotněprávní nejsou — nevycházejíce výhradně z celku skutkového děje rozsudkem zjištěného — provedeny po

zákonu; tak tomu jest obzvláště u námitky Roberta B-a, že jako tajemník Svazu obchodníků v P. T. jest prost zodpovědnosti z intervence v této působnosti vykonané, protože ponechává stranou, co rozsudek zjistil o zvláštní povaze této intervence. Při nedostatečnosti skutkových zjištění, shora podrobněji dokázané, nelze se obejíti bez nového hlavního přelíčení ve stolici prvé a bylo proto zmatečním stížnostem vyhověno a dále, jak shora naznačeno, uznáno podle § 5 zákona čís. 3 ř. zák. z roku 1878 ihned v zasedání neveřejném.

Čís. 2911.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.). § 18 zákona nerozlišuje mezi zprávami nepodmíněnými a podmíněnými (určitými a neurčitými); nevyžaduje se, by zpráva nebo možnost následků v ní uvedených byly nějak časově určeny.

(Rozh. ze dne 30. září 1927, Zm I 66/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 17. listopadu 1926, pokud jím byl obžalovaný sproštěn z obžaloby pro přečin podle § 18 čís. 2 zák. na ochr. rep., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost vytýká rozsudkovému výroku zmatečnost podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. z důvodu, že nalézací soud vylučuje ohrožení bezpečnosti státu a veřejné bezpečnosti proto, že výroky obžalovaného jsou příliš podmíněné (hypothetické) a nejsou časově blíže určeny. Zmateční stížnosti dlužno přisvědčiti. Právní názor nalézacího soudu nemá v zákoně opory, neboť § 18 zákona na ochranu republiky nerozlišuje mezi zprávami nepodmíněnými a podmíněnými (určitými a neurčitými), aniž vyžaduje, by zpráva nebo možnost následků v ní uvedených, byly nějak časově určeny. Nehledíc k tomu, prohlašoval obžalovaný podle výpovědi svědka D-e, že klesne československá koruna k vánocům. Ostatně, i kdyby byl soud nalézací, uváživ všechny okolnosti — i ty, jež jsou uvedeny v trestním oznámení a jichž se svědci dovolávali, dospěl k úsudku, že zpráva obžalovaným rozšiřovaná nebyla způsobilou přivoditi následky uvedené v § 18, čís. 2, první věta zák. na ochr. rep., měl uvážiti, zda jeho výroky nemohly míti za následek zjevy, uvedené v druhé větě § 18 čís. 2, a posléze též, zda snad ony výroky nenaplňují aspoň skutkovou podstatu přestupku podle § 18 čís. 1 zákona.